

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוז

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

גליון 2826

יום רביעי ז' שבט תשפ"ד
דף היומי בבלי: ב"ק עו | עמוד היומי: ברכות מח: | דף הכולל: ב"מ סג | קנין ירושלמי: תרומות טו
דף היומי בהלכה: קצ"ט י" - י"א .
מוסר: שם עולם - וכל שכן אם נכסיו' עד 'והנה לפי מה שבארנו'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער התשובה 'וכן אמרו רז"ל על אברהם" עד "משומד יסיר מלבושיו"

כאחד שנבתן שנים רבות, אני מכיר את תחושת
הסיפוק האדירה לאחר כל הצלחה במבחן, הרגשה
שממלא את הנפש בכוח להמשיך ללמוד ולשנן את
התורה הקדושה, לכן קל לי מאוד להתנדב לעניין כדי
שגם שאר הנבחנים יחוו את התחושה העוצמתית הזו!

שיחה מיוחדת עם הרב שמעון אחדות, אחראי מוקד המבחנים בעיר חולון

למעשה המוקד שלנו כבר היה קיים בעבר ואחד מידידיי ניהל את המקום, אך לפני כחמש שנים הוא עבר להתגורר במקום אחר וכך נסגר המוקד לתקופה קצרה. כאשר המוקד לא פעל, תושבי האזור הוצרכו לשרך את רגליהם לצדה השני של העיר מה שגרם לרפיון בהשתתפות במבחנים כשחלק מאלו שהיו נבחנים באורח קבוע לא הגיעו להיבחן כלל... לכן פניתי מיוזמתי לפני כ-4 שנים להנהלת הארגון בבקשה להחזיר עטרה ליושנה ולפתוח שוב את המוקד באזור שלנו. כרגיל, ההנהלה נעתרה מיד במאור פנים מיוחד וכך נפתח שוב מוקד המבחנים לרווחת הלומדים.

באיזה תוכניות נבחנים אצלכם ומה כמות הנבחנים הקבועים?

נבחנים אצלנו בעיקר בתוכניות ההלכה, אולם יש הנבחנים גם בתוכנית 'דף היומי' ו'עמוד יומי' בש"ס בבלי ויש גם נבחנים מעטים ב'דף היומי' בתלמוד ירושלמי. בנוסף, רבים נבחנים על ספרי מוסר במסגרת תוכנית 'קנין חכמה'. בסך הכל נבחנים באופן קבוע קרוב לעשרים בני תורה.

כאשר נפתח המסלול האחרון של 'דף היומי בהלכה', הייתה התעוררות גדולה בקהילה וזה עורר גם אותי לשכלל את הקיים. לכן ייסדתי באותה עת שיעור יומי קבוע ב'משנה ברורה' בהשתתפות כחמשה עשר בעלי בתים הקובעים עיתים

אלעזר גולדברג

במרכז הארץ, בעיר 'חולון', קיימת בעשרות השנים האחרונות פעילות עניפה של תורה ותשובה וככל שהתרבו שומרי התורה ולומדיה בקרב התושבים, כך גבר הצימאון ללימוד התורה. כבכל עיר בה קובעים עיתים לתורה, גם בעיר זו נפתחו מספר מוקדי מבחנים אזוריים של 'דרשו' כשבכל אחד מהם משתתפים נבחנים רבים. על אחד מהמוקדים התוססים הללו אחראי הרב שמעון אחדות שליט"א אשר הקים ביוזמתו את המוקד ומנהל אותו בתבונה. קיימנו איתו שיחה מרתקת על תנופת הפעילות ועל האוירה השמחה והמיוחדת בקרב המשתתפים.

איך הכרת את ארגון 'דרשו' וכיצד יזמת את פתיחת המוקד?

הכרותי עם הארגון הקדוש הייתה לפני מספר שנים, בהיותי אברך צעיר. התחלתי אז להיבחן במסגרת ההלכתית של 'דף היומי בהלכה' וראיתי ברכה והצלחה. הבחינות גרמו לי ללמוד טוב יותר, להישאר תמיד בתלם של הלימוד הקבוע, ללא הפסק וללא עצלות. גם העובדה שחומר הלימודים משותף לרבות לומדים בכל רחבי העולם, שכולם יחד לומדים את אותו חומר ונבחנים עליו מדי חודש, מעורר מאוד את כוח הרצון להיות חלק מהדבר הגדול הזה וגם מעניק תחושה עוצמתית של סיפוק והנאה.

מלאה, בשמחה, בסיפוק ובהנאה. כאחד שנבחן שנים רבות, אני מכיר את תחושת הסיפוק האדירה לאחר כל הצלחה במבחן, הרגשה שממלאת את הנפש בכוח להמשיך ללמוד ולשנן את התורה הקדושה, לכן קל לי מאוד להתנדב לעניין כדי שגם שאר הנבחנים יחוו את התחושה העוצמתית הזו!

אספר דבר נוסף ומופלא אשר נותן לי סיפוק גדול: ישנם בחורי ישיבות הלומדים ומתגוררים בעיר. אני רגיל לשדל אותם להירשם לאחת מתוכניות הלימוד של 'דרשו' לשם ניסיון של חודש או חודשיים. רבים מהם נענים לאתגר ולאחר חודשיים, כאשר הם חשים בהרגשת הסיפוק בעקבות הלימוד והבחינה, מחליטים להמשיך הלאה באותו מסלול וכך הם מצויים בתוך המסגרת המופלאה של 'דרשו' עד היום!

לתורה. במהלך השיעור אני חוזר על החומר היומי ומתבל את הדברים בעניינים שונים מחיי היום יום הנוגעים למעשה. השיעור מתקיים תמידין כסדרם, בכל יום, כולל ימי שישי ושבת, חגים ומועדים, כולם נהנים ושמחים מקביעות זו ואף אחד לא מוותר על ההשתתפות בשיעור!

שתף אותנו בבקשה על התפקיד שלך בניהול המוקד וכיצד מתנהלים המבחנים עצמם?

כאחראי על המוקד, אני צריך לנהוג באחריות כלפי הנבחנים, לוודא שכולם יודעים מתי והיכן מתקיימים המבחנים, לדאוג שהמבחנים השונים יגיעו אל המוקד בזמן וגם להשגיח שהאווירה בזמן המבחן תהיה רגועה ושמחה. אני עושה את כל זה בהתנדבות

תזכורת לנבחני דרשו

מבחני דרשו בכולל יתקיימו ביום חמישי ה' בשבט וביום שישי ט' בשבט

מבחן דף היומי קנין תורה מס' 49: (שישי בלבד!)

הדף היומי: בבא קמא מג. - עב:

קנין משניות: כלים י"ז ט"ז - י"ט ח'

מבחן קנין חכמה מס' 49:

ספר אורחות צדיקים: שער לשון הרע "אמרו רז"ל כנסת ישראל"

עד שער התשובה "וכן אמרו רז"ל על אברהם"

מבחני הדף היומי בהלכה מס' 23:

משנה ברורה: סימן קפ"ו עד סימן קצ"ט

מוסר: אהבת חסד: חלק ג' פרק ז' "ויש עוד דל אחד" עד סוף.

שם עולם: עד פרק ה' "היוצא מדברינו"

דף הכולל מס' 38: (חמישי בלבד!)

בבא מציעא מב. - סג:

הבורת שם מבחן מס' 16:

בבא מציעא לו. - מח.

קנין ירושלמי מבחן מס' 15: (שישי בלבד!)

שביעית ע. - תרומות יב: (בדפוס וילנא שביעית כד: "חד ר' הוה טעון" - תרומות ז. "תרומה ויחזור ויתרום")

עמוד יומי מבחן מס' 3:

ברכות לב. - מו:

ידידי הרב עובדיה יוסף שליט"א, הוא נכד של הגאון האדיר רבי עובדיה יוסף זצ"ל. הוא סיפר לי שהסבתא שלו, הרבנית מרגלית ע"ה, היתה מספרת שאביה חשק מאוד להשיא אותה עם הרב

הגאון רבי יחיאל צוקר שליט"א על להיות בנו- בכורו של השי"ת

מינימאליים אלו?

"לא! הוא ראש ממשלה! - השיבה

"האם הילדים מרגישים איזה חסר בכך?"

והיא השיבה: "הילדים יודעים שהוא ראש ממשלה, ולכן אין

להם טענות על כך שאין לו פנאי לדבר איתם".

המסקנה מכך היא פשוטה. מה המשמעות של 'ראש ממשלה'?

האם מדובר על משכורת גבוהה? יש משרות עם הכנסות גבוהות

יותר, תשאלו כמה מרוויח נשיא בית המשפט העליון. מה עוד

שאת נשיא בית המשפט אין מי שישפוט, ואילו את ראש הממשלה

בודקים מיום שכניסתו לתפקיד ועד צאתו. אז מדוע אין זה חסר

לילדים שהאבא כמעט לא נמצא בבית ואין לו זמן לדבר איתם?

כי הם חשים שזה כבוד גדול שאבא שלהם ראש ממשלה. הוא

אמנם האיש המושמץ ביותר בעולם, אבל הוא ראש ממשלה!

גם אותנו, היהודים, משמיצים בכל העולם, ואם אנחנו יהודים

חרדים - רודפים אותנו גם במדינה היהודית. ומדוע הם רודפים

אותנו? מדוע בכלל רודפים את היהודים? כי הם מבינים מהי

גדלותו של יהודי, ואין הם יכולים לשאת זאת.

אם הגויים מבינים מהו יהודי, מדוע שאנחנו לא נבין זאת?

בורא העולם קורא לנו 'עם סגולה'. הוא בחר בנו ובגללנו

הוא ברא את העולם, אלא שאנחנו לא מספיק חזורים בהכרה

במעלתנו.

לכן הקב"ה מעביר לנו את המסר העיקרי באומרו: "בני בכורי

ישראל", כדי שנבין כי לזכות למעלה זו, דורש הדבר מאיתנו

מאמץ, אבל הכל כדאי.

ידידי הרב עובדיה יוסף שליט"א, הוא נכד של הגאון האדיר

רבי עובדיה יוסף זצ"ל. הוא סיפר לי שהסבתא שלו, הרבנית

מרגלית ע"ה, היתה מספרת שאביה חשק מאוד להשיא אותה עם

הרב עובדיה. היא היתה מאוד אינטליגנטית, חכמה ופילוסופית,

וכאשר שמעה שהבחור המוצע לה הוא כזה גאון, רצתה לשמוע

את דעתו בעניינים הפילוסופיים שהעסיקו את מחשבתה.

בפגישתם היא העלתה איזה נושא פילוסופי, דיברה על כך דקות

ארוכות וכאשר סיימה ביקשה לשמוע את חוות דעתו, אך הוא לא

השיב לה כלום. היא שאלה אותו שוב מה דעתו על מה שאמרה,

ואז הוא התנער מהמחשבות שהיה תפוס בהם ואמר לה שמוחו

היה טרוד בעניין אחר ולכן לא שמע את דבריה. היא שוב חזרה על

סיפר הג"ר ניסן גולדברג שליט"א מרבני שיבת "אור

ישראל": פעם בשנה הוא טס לאוסטרליה לאסוף כסף לשיבה.

לאוסטרליה אין טיסות ישירות מארץ ישראל, בדרך כלל טסים

מישראל לגרמניה, משם לסינגפור ומשם לאוסטרליה.

באחת הפעמים שטס, כשהמוטוס המריא מסינגפור

לאוסטרליה, התיישבו לידו שני גוים, שנראו יפנים או סינים. הם

ישבו ודיברו ביניהם והוא ראה שהם נורא מתחבטים. לאחר כמה

דקות פנו אליו ושאלוהו באנגלית: "אתה יהודי?" הוא אמר להם

שכן, והם התחילו להתרגש. ואז שאל אותו אחד מהם: "תאמר לי,

האם מותר לנו לנגוע בך?" הרב גולדברג הינו טיפוס חביב מאוד,

והוא אמר להם שימתינו מעט. הוא התרומם, פתח את המקום בו

מניחים את החפצים, הוריד משם את הפראק, לבש אותו ואז אמר

להם שכעת הם יכולים לנגוע בו. הם התרוממו, נגעו בהתרגשות

רבה ולא גמרו להודות לו על כך שאיפשר להם לגעת ביהודי...

אנחנו אולי צוחקים מהסיפור, אבל צריך לדעת שזו האמת.

כך צריך להיות! כאשר גוי זוכה לנגוע ביהודי, הוא צריך להיות

מאושר, כי הוא נוגע בבנו- בכורו של השי"ת. אין כאן 'המלצה'

לגבות כסף עבור נגיעה בנו... אלא רק שנדע להעריך את עצמנו.

הקב"ה אומר לנו כי אנו בניו, הוא ירד אלינו כדי למסור לנו את

תורתו, ועלינו לדעת להעריך את מעלתנו כיהודים.

סיפר הרב קאופמן שליט"א שהיה כותב בתקופה מסוימת

ב"יתד נאמן", שפעם היה נוכח בפגישה שקיים ראש הממשלה עם

עיתונאים חרדים. גם רעיית ראש הממשלה היתה נוכחת בפגישה

ועם סיומה הוא ניגש אליה וביקש רשות לשאול כמה שאלות

אישיות, תוך שהוא מבטיח שהוא לא יפרסם את תשובותיה בלי

הסכמתה. לאחר שהיא השיבה בחיוב הוא שאל אותה: "לפני

שהתחתנת עם בעלך ידעת שהוא איש ציבור שעסוק כל הזמן

בענייני הכלל, האם קבעתם ביניכם אי-אלו דברים בהנהגת הבית,

שהיו חוק ולא יעבור?" היא השיבה כי אכן דיברו על שלושה

דברים, ובין השאר קבעו שפעם ביום יאכלו ארוחה משותפת,

ומדי יום הוא יקדיש עשר דקות מזמנו לילדים.

"האם הוא מקיים את התנאים הללו?" שאל.

"כעת הוא ראש ממשלה, אין לו תמיד זמן לעמוד בתנאים

הללו." - השיבה

"האם אינך מרגישה החמצה בכך שהוא אינו עומד בתנאים

דקות ארוכות אומר לו אביה: "עכשיו אתה יכול לומר דברי תורה" אמרה הרבנית מרגלית לנכדיה: "אם הייתי מתפתה לקחת בעל רגיל, הבקי בכל הוויות העולם במקום לקחת ספר תורה, מה היה איתי היום? הייתי עוד איזו זקנה ההולכת עם מקל ואף אחד לא מעיף מבט לעברי. והנה זכיתי להיות אשת גדול הדור, וכל כך הרבה תורה באה דרך הבית הזה. האם ויתרתי על משהו? האם הפסדתי משהו כאשר התחתנתי עם ספר תורה?" זה המסר שבורא העולם רוצה להנחיל לנו: "בני בכורי ישראל". תכירו את מעמדכם, את חשיבותכם ואל תתפתו לשכנועי היצר להחליף עולם חולף בעולם נצחי. הדרך אינה קלה, היא מלאה ניסיונות וקשיים, אבל יש לה מטרות ומשמעות ובסופה נירש טובה וברכה.

(מתוך מאמר נרחב ב'לקראת שבת' שמופץ בימים אלו)

הדברים ושוב, כמו בפעם הראשונה, הוא לא השיב לה. מוחו היה שקוע כל העת בדברי תורה.

היא חזרה הביתה ואמרה לאביה: "הבחור הזה שהצעת לי הוא ספר תורה, אבל ספר תורה שמים בהיכל ולא בבית! הבחור יושב בפגישה ובמקום לשמוע אותי הוא חושב בלימוד!" אביה של הרבנית, שהכיר היטב את הרב עובדיה, הכיר גם את הצד השני שלו, החביב, האנושי, החברותי, ולכן הזמין אותו אליו שיגיע בשבת לסעודה שלישית, אבל הזהיר אותו לבל יאמר מילה אחת של דברי תורה, אלא יספר כל מה שברצונו לספר בלי דברי תורה. הרבנית מרגלית שלא ידעה על ההזמנה, נדהמה לראות את הבחור עמו נפגשה, מגיע הביתה לסעודה שלישית. והנה במהלך הסעודה מבקש ממנו אביה לומר דבר מה, והלה שופע חביבות, מספר סיפורים נפלאים, מרתק את כל כולם במתק לשונו ולאחר

**מה יש? מה "העיקרון" הזה, לא לקחת מטריה?!
אצל בעלי רכבים הדבר מצוי אף יותר. "אני רק
קופץ רגע מהרכב לקנות משהו". והוא עושה זאת
בגשם זלעפות, תוך שהוא נרטב עד לשד עצמותיו**

אין לי מושג מה יש להם נגד סוודרים, או נגד מעילים

שהם גם מתכחשים לזה. "מה פתאום, אני לא הייתי בכלל חולה החורף הזה"

אך מה לנו כי נלין על טובי בחורינו? וכי אנו טובים יותר מבחינה זו?! לא נדיר לראות מחזה בו יורד גשם די רציני, בעוד אברכים ובעלי בתים, מתרוצצים כה וכה, כפופים, מניחים יד על הראש, כביכול היא יכולה להגן מפני המטר; אך מטריה אין עימם. הם רק יצאו לרגע מהבית, והסתכנו בהירטבות בגשם, "העיקר" לא לקחת מטריה.

מה יש? מה "העיקרון" הזה, לא לקחת מטריה?! אצל בעלי רכבים הדבר מצוי אף יותר. "אני רק קופץ רגע מהרכב לקנות משהו". והוא עושה זאת בגשם זלעפות, תוך שהוא נרטב עד לשד עצמותיו. למה? כי יש לו רכב. אז הוא לא צריך מטריה בעיקרון. בעיקרון!;

שוב, מה העיקרון הלזה?! - - -

ובשבת, המצב עוד יותר חמור. יודעים אנחנו על פי תחזית מזג האוויר כי עתיד לרדת גשם. יודעים אנו כי המטריה 'מוקצה' היא בשבת ואסור לטלטלה. יודעים אפוא כי הפתרון הראוי שיגן עלינו הוא המעיל והניילון שיעטוף את המצנפת שעל ראשנו. אך אם לא יורד גשם בעת שיצאנו מהבית, סביר כי לא ניקח עמנו את המעיל. וכך, כשהגשם תופס אותנו בצאתנו מבית הכנסת עם סיום התפילה, נקל לראות רבים מן המתפללים שאינם ערוכים. הם צועדים בליט ברירה, כשהם נרטבים, הם ובגדי השיראין,

אין לי מושג מה יש להם נגד סוודרים.
או נגד מעילים.

אני מדבר על אלה הנמצאים בגיל הנערות. כן, הבחורים שלנו. משום מה, לחלק מהם יש משהו נגד המושג להתלבש חם. או לפחות "כראוי למזג האוויר". הנהגים מבינינו יודעים, מה פשר המושג "לנהוג על פי תנאי הדרך", ודומה כי כל אדם מבין שכך צריך לנהוג גם בהתאם לתנאי מזג האוויר. אך בני הישיבות, או בחורים באשר הם, כנראה חיים באטמוספירה אחרת מהבחינה הזו. זה פשוט מדהים להיתקל בכך בכל פעם מחדש.

אמנם החורף הנוכחי אינו קר באופן יחסי, אך במקומות הגבוהים - כמו ירושלים וכמובן צפונה ממנה - בערב ממש קר, ולעתים אף בבוקר מורגשת ציינה המרעידה את נימי הגוף. ובכל זאת, אין זה נדיר לצפות בבחורי ישיבות, בבודדים או בקבוצות, הנעים להם (ונדמה שגם נעים להם) כשרק חולצתם לעורם. אמנם, כשמדובר בבחורים חסידיים, תהא גם חליפה עוטפת כראוי, אך עדיין בולט העדרו של מעיל, שלא לדבר על סוודר מחמם.

כך או כך, מצמרר להבחין בנערים אלה, אשר ממש בחוסר אחריות מסתובבים בחוף כאילו היה אמצע הקיץ. בעוד המציאות חורפית, קרה ולעתים אף מקפיאה. ומה התוצאה? ברור, חלק גדול מהם אינם חשים בטוב - במצב הפחות גרוע; או נופלים למשכב עם דלקת ראות - במצב היותר גרוע. והחלק הכי גרוע,

והטלית או הכובע והשטריימל.

נו, את העיקרון הזה כן אפשר להבין?!

מתברר כי ל"עיקרון" הזה יש שם.

שם מודרני ושם עתיק.

השם המודרני הוא "עצלנות". או תחושת ה... "יהיה בסדר"

הטיפוסית.

האדם חושב: "נו, למה להיסחב עם מטריה? מקסימום שניה

אני בחוץ". והנער אף הוא משוכנע: 'נו, למה ללבוש סוודר. מעט

קרה לא הזיקה לאף אחד'.

אלא שכאן בדיוק נכנס הכינוי העתיק: "צינים פחים". כדברי

הגמרא במסכת כתובות, אלה הם שני הדברים שאינם מסורים

בידי שמים. באחריות האדם הם, הקור והחום, כדי שישמר מהם.

וזאת למה?

כי כאלה אנחנו, בני האדם, חושבים ש"הכל יהיה בסדר". לא

נורא, נצא לקור. לא נורא, נצא לטיול מדברי בלי מספיק שתיה.

שיטת ה'סמוך', שגורמת לזלזול ולהפקרות, הנובעת מעצלנות

ומתחושת "לי זה לא יקרה" - כוזבת ומשוללת יסוד.

והדברים כה חמורים, עד כי הקב"ה כביכול אומר לאדם: "זה

לא באחריותי. כל הנושא של הצטננות או לחילופין התייבשות,

הם בידך בלבד. היזהר והישמר". מדהים להוכיח כי את הדברים

האלה, ובשפה אף יותר חריפה, מביע החיד"א זי"ע, בספרו פְּכָר

לְאָרְן, וזה לשונו: "...והנה דרכם של בני אדם שמזלזלים בקור

וחום, ולמרות שיאמרו להם החכמים אל תצאו בשעת הקור או

בשעת החום, הנה אזנים להם ולא ישמעו, ובעקשותם כי רבה

יצאו אל הקור ואל החום, באומרם הן לי לא יקרה מאומה...

נופלים המה בפח יקוש. בצינים ופחים. וזהו שאמרו [במשלי]

'צינים פחים בדרך עיקש': העיקש היוצא לדרך בצינים פחים ואינו

שומע תוכחת מוסר".

ומסיים החיד"א במשפט עוקצני: "אבל שומר נפשו ירחק

מהם, לא רק מהצינים פחים אלא גם מן העקשים".

(המודיע-מדורים, בנימין חניקיס, כ"ח טבת תשפ"ד)

והנה. בסיום התפילה ניגש אליו איש אמיד אשר הוא גם גבאי צדקה והביא לו מעצמו שמונה מאות שקלים...

השכנים שהתאכזבו, השיד של הרב בעדני, הטעות ביארציית של הרב דסלר, כל זה ועוד במדור 'קול העם'

הלל פאלי, ומופץ לזיכוי הרבים ולעילוי נשמתו הטהורה. לבקשת

רבים, ניתן לקבל את השיר וצילום כתב היד, בשליחת בקשה

למייל SHIRBAADANI@GMAIL.COM

בברכה, משפחת הרב זצוק"ל

בשורה לזוגות המכחים לזש"ק

יצאה לאור גירסא מעודכנת לשנת תשפ"ד של המדריך "כעת

חיה" המכיל הרבה מידע נחוץ עבור זוגות שמכחים לזש"ק.

המדריך מפנה לגופים וארגונים הנותנים ייעוץ רפואי, תמיכה

רגשית, תמיכה כספית, חיזוק, ועוד. ניתן לקבלו בחינם במייל

.piryobeito@gmail.com

אה.

השתתפו בשמחות שכניכם!

לפני תקופה ערכנו שמחה משפחתית בשעות הערב באולם

במרכז השכונה. תלינו מודעות בבניינים הסמוכים, וככאלו

המעורבים בחברה ותורמים לקהילה, ציפינו לשכנים שיבואו

חוברת לאיזון סוכרת וירידה במשקל

נחשפתי לחוברת הדרכה מדהימה של הרב ישראל בקרמן

לרפוי סוכרת וירידה במשקל. החוברת מכילה כ-50 עמודים

עם הדרכה מפורטת וכלים פרקטיים ממש. הייתי במצב טרום

סוכרת והשתמשתי בחלק מהכלים ובתוך מספר שבועות הסוכר

שלי נהיה תקין. ראיתי כמה וכמה אנשים שהשתמשו בחוברת

ודיווחו על שיפור מדהים במצב הסוכרת שלהם.. אחד החברים

שלי כבר הזריק אינסולין ואחרי מספר שבועות הצליח להפסיק

עם ההזרקות. הרב המחבר נותן את החוברת בחינם לפונה במייל

briut.beckerman@gmail.com, או בטלפון 0733-744-045.

בברכה

שיר פיוטי נדיר ומרגש

בין ספריו של זקננו מורנו הגאון הגדול רבי שמעון בעדני

זצוק"ל נמצא שיר פיוטי נדיר ומרגש בכתב ידו ובחתימת שמו

בראשי הבתים. השיר מבטא רגשי השתוקקות, אהבה וקרבת

ד' מיוחדת - "היות נפשי חולת אהבתך", כפי שגילם הרב בחיי

חיותו. לרגל יום השנה שחל החודש הופק השיר בלחנו של הרב

היות שכבר נתאחרה השעה, על כן התגבר בעצמו להתפלל במנין מאוחר יותר כדי להתפלל כראוי וכנכון. והנה. בסיום התפילה ניגש אליו איש אמיד אשר גם גבאי צדקה והביא לו מעצמו שמונה מאות שקלים... והייתה זו פעם ראשונה שאדם זה ניגש אליו ונותן לו מבלי שיבקש ממנו, ונוכח לדעת ש"אין אדם שומע לי ומפסיד". דייקא מחמת שהתגבר להתפלל במתינות ולא הלך למניין המוקדם יותר - על כן זכה באותה מתנה...

דוד אהרן ישראלוביץ, צפת

יום היארציט

יום היארציט ה־70 לפטירתו של הגה"צ רבי אליהו אליעזר דסלר זצ"ל. ברצוני להעיר את תשומת הלב לטעות שנשתרשה בהרבה לוחות ובהרבה עלונים. שהרב דסלר זצ"ל נלב"ע ביום כ"ד בטבת, יום היארציט של בעל התניא זי"ע, נכון שהרב דסלר למד הרבה בספריו ואף מזכיר אותו בספרו הק' "מכתב מאליהו", אך הוא נלב"ע ביום כ"ה בטבת תשי"ד, כפי שכתוב על המצבה בבית החיים בבני ברק. (אגב, נוסח המצבה הוא מעניין. לא נכתב שום תואר רק "הרב" ו"נכד הגר"י סלנטר"). כמו כן, בתולדות חייו, שנכתבו בתחילת הספר, מופיע תאריך זה. נראה לי שראוי הדבר לפרסום.

ישראל מאנדל

(מתוך 'רשות הרבים' - יתד נאמן, מדורים - המודיע, כ"ח טבת תשפ"ד)

לברכנו. למרבה האכזבה, ההשתתפות מצד השכנים הייתה דלילה מאד. מתוך כל אותם שכנים וחברי קהילה רבים שהקפדנו להשתתף בשמחותיהם בשעות נוחות יותר או פחות, ולעיתים אף טרחנו ונסענו מחוץ לשכונה ואף מחוץ לעיר כדי לשמחם, רק מעטים מצאו לנכון להקדיש את הדקות הספורות הנדרשות לחצות את הכביש ולאחל "מזל טוב".

שימו לב, תופעה זו של התעלמות משמחות הזולת אינה נובעת מחוסר זמן, אלא מאדישות כלפי הסביבה. אם נגיע לדרגה מינימלית של "נושא בעול" ונקבל רגש יהודי בסיסי של השתתפות בשמחת הזולת, השקעה של זמן מועט בהופעה לארועים הנערכים בקרבת מקום - לא תהווה עול, אלא תגיע ממקום של רצון אמיתי, כששמחת הזולת תהיה גם שמחתנו. אנא, הקדישו דקה של מחשבה...

שכנים שהתאכזבו

אין אדם שומע לי ומפסיד

רציתי להביא כאן מעשה שמובא בגליון "באר הפרשה" פרשת ויחי. מעשה נפלא שמענו מבעל המעשה, אשר דרכו בכל יום ויום לכתת רגליו בבתי כנסיות לזכות את הרבים במצות צדקה, ופרי עמלך מגיע בכל יום בין שבע מאות לשמונה מאות שקלים. והנה ביום שישי פר' מקץ שעבר עלינו לטובה, רצה לילך להתפלל שחרית במניין המתחיל בשעה שמונה ורבע מפני סיבה שהיא. אך

הסגולה למצוא זיווג, והסגולה למניעת כאבי שיניים

סגולות ועניינים מיוחדים ומרתקים על עניין 'קידוש הלבנה'

דברים הנראים תמוהים ופלואים לעיני הקורא בצדק, כיון שנאמרו לבית יוסף לבדו, ועל כן אמר לו זה הסימן הזה דוק ותשכח, אבל לאחרים אינו סימן המוכיח, עכ"ד.

סגולה לבטל כאבי שיניים

בספר "טעמי המנהגים" (עמ' רג בהערות) מובאת סגולה מהרה"ק מהר"י מרוזין זי"ע לבטל כאבי שיניים, שבשעת קידוש הלבנה, אחרי אומרו "כך לא יוכלו כל אויבי לנגוע בי לרעה" שלשה פעמים, יוסיף ויאמר בכל פעם: "ולא יהיה לי כאב שיניים". וכן אמר לי הגאון הגדול רבי חיים קניבסקי זצוק"ל שמקובל כן מהגאון בעל יערות דבש ז"ל, והוסיף לספר, שאמו הרבנית ע"ה

החודש הזה לכם ראש חדשים..

הסימן לחודש של הצלחה

כתב המג"א (או"ח סי' תכו סק"ב) בשם 'מגיד מישירים על שיר השירים וז"ל:

"סימן זה יהיה בידך, בחודש שתברכו ברכת הלבנה במוצ"ש תמצאו הצלחה, וכשתתכסה ולא יוכלו לברך, אותו החודש לא יהיה מוצלח דו"ק ותשכח" עכ"ל. וכן הביאו. המשנה ברורה. אך רבינו בעל המנחת אלעזר ממונקאטש זי"ע בספרו נימוקי אורח חיים' (סי' תכו סק"א) כתב ע"ד המג"א הנ"ל, דנראה פשוט להרואה בספר הקדוש מגיד מישירים, דכל אלו הדברים רק להבית יוסף לבדו נאמרים ולא לכל העולם, והיינו לפי שורש נשמתו, והמגיד הזה נתהווה מלימוד משנתו, ועל כן אל תתפלאו מכמה

סיפרה לו, שפעם כאבו לה שיניה, וסיפרה כן לבעלה הסטייפלער ז"ל, ואמר לה "אזכירך בקידוש לבנה", ולאחר קידוש לבנה חלפו כאביה.

סגולה למצוא זיווג

בספר "כף החיים" (סי' תכו אות י') הביא מספר רוח חיים בשם "ספר המידות" (ערך חיתון) להרה"ק רבי נחמן מברסלב זי"ע: "בחורים שרוצים להארס אשה, ילמדו להם לסגולה שלא יאבדו לומר ברכת הלבנה בכוונה ובצבור".

והובא בספר "דמשק אליעזר" (מערכת ל ס"ד) לבעל הפלא יועץ.

האם מותר לעלות להירח

בששה לחודש אב שנת תשכ"ט, עלה בן אדם לראשונה לירח, והתעוררה שאלה בבית המדרש, אם מותר על פי תורה לעלות לירח, או שמא אין הדבר ראוי, אם משום הסכנה שבדבר, אם משום דכתיב "השמים שמים לה" והארץ נתן לבני אדם", ומשמע דמקום האדם רק בארץ שניתן לבני אדם. ואעתיק מקצת דעות הפוסקים שדנו בזה בהמשך הזמן:

בשו"ת "ויען אברהם" (ח"א סימן ד, אות כג) כתב שאין לאסור הדבר כשאין חשש סכנה, וזה לשונו: "לא מצאתי שום איסור בזה, ובפרט כשתפתח חכמה זו שיוכלו לעלות ולחיות שם בלא סכנה, ואדרבה, מלשון הפסוק (עובדיה א ד) "אם תגביה כנשר ואם בין כוכבים שים קנך משם אורידך וגו', הרי שהזהיר הנביא בשם ה' שאם ישאך לבך שתשים קנך בין הכוכבים ומרומי שחקים משם יורידך ה', הרי שאין בזה רק אזהרה לגסי הרוח, שגם שם יגיעם יד ה'".

והוסיף וכתב, "והנני להזכיר מה ששמעתי מרב אחד זקן בקיץ תשכ"ט שאמר, דלפי מה שכתב המגן אברהם (ריש סימן תקפ) דכשהלבנה לוקה נוהגין להתענות, היה צריכין להתענות גם ביום שעלו בני אדם להלבנה, דהוי כליקוי לבנה. ואמרת לך, שאין שום ענין זה לזה. ועוד שבשדי חמד הביא בשם כנסת הגדולה שאין נוהגין להתענות בליקוי הלבנה, ולא ביאר טעמו, והנראה לענ"ד שלא גזרו להתענות בליקוי הלבנה, שלא ליתן פתחון פה להנבערים בעם, והמאמינים בהבלי שוא, כמו שראיתי בספריהם, כי במדינת "טיבעט" ו'כינאי נהגו להתריע בקול רעש גדול בעת ליקוי המאורות השמש והירח, ומרבים בתפלות ותחנונים, וחיל ורעדה יאחזון שלא ימוקו בעוונותיהם, וביום הליקוי מתענים ונופלים על פניהם, כמו שהארץ במנהגי הטפשים הללו אחד מהנוסעים ברחבי תבל, וראוי להתרחק מהם ומהמונם בכל מיני הרחקות. ועל כן לא נהגו להתענות בליקוי הלבנה. כמו כן אין

לנו לחדש איסורים חדשים אשר לא שערום אבותינו, ואיני רואה בזה שום איסור שבעולם, חוץ מחשש סכנה, ואזהרתו של הנביא, שמשם יורידו ה'". עד כאן דבריו.

ובשו"ת משנה הלכות' (ח"ו סימן רנט) כתב גם כן לאסור לעלות אל הלבנה משום שמכניס עצמו לסכנה, מתרי טעמי: חדא מצד העליה לשם, דהדרך הוי סכנה, ושנית: מצד השהיה בלבנה עצמה, שאין שם אויר ראוי לבעל חי.

ומשמע מדברי הפוסקים, שהאיסור לעלות ולשהות שם הוא רק בחשש סכנה, אולם כשאין חשש סכנה אין לאסור. ולענ"ד נראה, דשמא יש לאסור אף באין חשש סכנה, על פי המבואר בספרים הקדושים בשם המקובלים שאין להסתכל הרבה על הלבנה, עיין בספר חרדים' (הובא במשנה ברורה סימן תכו, ס"ק יג) שהחמיר מאד שלא להסתכל הרבה על הלבנה, עיי"ש. ובמגן אברהם (סימן תכו, ס"ק ח) כתב בשם השל"ה דבשעת קידוש לבנה לא יסתכל בה רק בפעם הראשונה שיראה עמידתה, ואח"כ 'אסור' להסתכל בה, עיי"ש. ואם יש איסור להסתכל על הלבנה ודאי שאסור לעלות עליה, כי ההולך עליה מוכרח להסתכל בה.

האם יש ישוב של בני אדם על שאר כוכבי לכת

החוקרים הפילוסופים במשך מאות שנה חקרו לדעת, אם בשאר כוכבי לכת ישנו ישוב של בני אדם כמו שיש בכדור הארץ, והיו מן החוקרים שדעתם היתה שיש בכוכבים ישובים של בני אדם ושאר ברואים, כמו שיש בכדור הארץ.

אמנם חכמי גדולי ישראל שללו את דעותיהם, ודחו את דבריהם בשתי ידיים, והביאו ראיות והוכחות מוצקות מדברי חכמינו ז"ל שמהם מבואר שרק בכדור הארץ ישנם בני אדם ושאר ברואים, ולא בשאר כוכבי לכת.

ואין צורך להאריך בראיות הוכיח בורותם, ואעתיק רק מה שכתב רשב"י בהקדמה לתיקוני זוהר (דף יז ע"א): ובראת השמים והארץ וכל צבאם, והוצאת מן השמים השמש והירח והכוכבים והמזלות. ובארץ בראת אילנות ודשאים וגן עדן ועשבים וחיות ועופות ודגים ובהמות ובני אדם.

והנה מלשון הזוהר הק' מבואר, שרק בכדור הארץ נמצאים ברואים וצמחים, ולא בשאר כוכבי לכת. ועיין עוד ב'ספר הברית' (מאמר ג פרק ד, מאמר ד פרק טז) שהארץ לשלול את דעת הפילוסופים הנ"ל, עיין שם.

וראה דבר פלא, מה שכתב רבינו יהונתן אייבשיץ זי"ע בספרו 'תפארת יהונתן' (פרשת נח, ד"ה וירח) וזה לשונו: "דידוע מה שכתבו כי בכדור לבנה גם כן מקום ישוב כמו בכדור ארצי". ויתכן שהתכוון לומר, שיש מציאות לבני אדם להגיע אל הלבנה ולהתקיים שם, כמו שבאמת התרחש הרבה שנים לאחר מכן, וכנבואה נזרקה מפיו.

(מתוך ספר אוצר פלאות התורה, של הרב זאב זיכערמאן, פרשת בא)

כיצד הציל בעל ה'אגלי טל' בחור מגיוס לצבא הפולני?

בבא קמא דף עו

בעלי מומין בחוץ

[אולם ההמתנה לנקראים לגיוס] אשוחרר. אמר לי הרבי האם מאמין אתה כי יש לי בכיסי מספרים גבוהים? בעזות דקדושא השיבותי כי אכן מאמין אני שבחיקו מצויים אותם מספרים המצילים מן השירות הצבאי, ואם הרבי ירצה אף אני אשתחרר. הרבי לא השיב לי ולא כלום, לאחר ימים מספר נקראתי לאולם הפור והעליתי בגורל את המספר הגבוה ביותר, אלף תשע מאות שלושים ושש, ניתן לי חופש לא שירתי בצבא הצאר, מאמין אני כי זכותו של הרבי עמדה לי אז בעת משכי בגורל, ולא זו בלבד פעמים רבות שמעתי מאברכים כי שוחררו, היה רבנו משיב להם וכי מה חושבים אתם האם לא הייתי שם עמכם?
(אבירי ברועים עמ' רמט)

רבי יצחק יעקב (איטשה) ארליך היה שאר בשרו של האדמו"ר מסוכוטשוב בעל ה'אגלי טל' זצ"ל ומתלמידיו. סיפר את אשר עבר עליו כאשר הגיע לגיל הגיוס של צבא הצאר הרוסי. ידוע היה היטב לכל חסידי סוכאטשוב ואף מעבר להם, כי האדמו"ר פעל הרבה לשחרור צעירי ישראל בפולין של רוסיה משירות בצבא הצאר הרוסי. דרכים שונות היו לו, והזוכים לתפילתו נשתחררו מהשירות הצבאי. כאשר קראו לי להתייצב לשירות ואני הייתי בחור חזק ללא כל מום, איככה אשתחרר? הפצתי באדמו"ר זצוקלה"ה זי"ע כי יבטיח לי שאשתחרר מן השירות. והשיב לי במה חושב אתה כי תוכל להוושע? השיבותי לו כי אם ייצא בגורלי מספר גבוה בפור

* תוכנית יומית מענייני דיומא

בהגשת הרב אברהם פוקס

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי

המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי

הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורי משנה ברורה לפי

סדר דף היומי בהלכה

* שיעורים על הדף היומי ועל כל

הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי

תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

איזה ילד רשאים בני ספרד לצרף ל'זימון'?

ויש שכתב, שלזימון בְּשֵׁם, לא יצרפו אלא קטן מבן תשע ומעלה; וכתב עוד, שהמצרפים קטן להשלמת שלושה לזימון, לא יִזְמְנו 'על הכוס', כיון שיש אומרים שקטן אינו מצטרף (ראה להלן), ועל פי הקבלה אין לברך על הכוס אלא כששלושה אנשים ויותר מברכים יחד ומְזַמְּנִים.

[שו"ע קצט, י, ומשנ"ב כד-כה; בו"מ דרשו, 17]

לדעת השולחן ערוך, שני אנשים האוכלים יחד, יכולים לצרף ל'זימון' קטן בן תשע או עשר ומעלה, המבין שמברכים להשי"ת; וקטן ששכלו חריף - ניתן לצרף אף מבן שש ומעלה. וכן תשעה האוכלים יחד, יכולים לצרף קטן לזימון בְּשֵׁם. אולם, לא ניתן לצרף שני קטנים או יותר לזימון בעשרה בְּשֵׁם, וכל שכן שלא ניתן לצרף שני קטנים לזימון בשלושה.

האם נער בליל ה'בר מצוה' רשאי לזמן?

ובזמננו, שהמזמן אינו מוציא את האחרים ידי חובתם בברכת המזון, אלא רק אומר בפניהם את ברכת הזימון, רשאי הנער אף לזמן; וכן מנהג רבים, שהקטן מזמן כבר בלילה שנעשה 'בר מצוה' ולדעת הסוברים שמצות הזימון היא מדאורייתא, אין לצרפו עד שיוודע כי הוא נחשב לגדול מדאורייתא.

[שו"ע קצט, י, משנ"ב כז, ושעה"צ יט; בו"מ דרשו, 22]

לדעת הרמ"א, אין לצרף קטן לזימון, בין לזימון בשלושה, ובין לזימון בעשרה בְּשֵׁם. ומגיל שלוש עשרה ומעלה - לדעת הסוברים שמצות הזימון היא מדרבנן, ניתן לצרף את הנער גם אם עדיין לא נודע בבירור שצמחו בגופו שתי השערות המשמשות כסימן לגדלות מדאורייתא; משום שחזקה היא השערות צמחו בגופו, ובנוגע לדינים דרבנן ניתן לסמוך על חזקה זו.

האם כבד שמיעה רשאי לזמן?

הסוברים שדין 'שומע כעונה' פירושו - כעין שליחות, שכביכול העונה מקיים את הדיבור עבור השומע; אבל לדעת הסוברים שדין 'שומע כעונה' פירושו שהשומע כביכול עונה בעצמו, השומע יוצא ידי חובתו לכתחילה.

ויתכן שלענין 'זימון' יש להקל, כיון שבזמננו אין המזמן מוציא את האחרים ידי חובת הברכה, ואינו אלא מזמנם לברכה.

[שו"ע קצט, י, משנ"ב כח, וביה"ל ד"ה מצטרפין; בו"מ דרשו, 26]

במצוות רבות התלויות באמירה, חובה לכתחילה על האומר להשמיע לאוזניו את הנאמר. ולפיכך, אדם שאינו שומע, לכתחילה לא יוציא אחרים ידי חובתם באמירות אלו מדין 'שומע כעונה', משום שהוא עצמו יוצא ידי חובתו רק בדיעבד, ונמצא כי השומעים אף הם יוצאים ידי חובתם רק בדיעבד. ויש שכתב, שמסתבר כי דברים אלו אמורים רק לדעת

* שלוש נשים או יותר, שאכלו פת יחד, ללא אנשים, פטורות מ'זימון', אך רשאיות לזמן. ויש אומרים שהן חייבות בזימון, והמנהג, שאינן מזמנות בפני עצמן אפילו בתורת רשות.
* אשה שאכלה פת יחד עם שלושה אנשים או יותר, חייבת ב'זימון', אך אסור לאשה לזמן עבור האנשים, אלא אחד האנשים יזמן עבור האנשים והנשים יחד.
* יש אומרים, שמידת חסידות היא לעמוד בשעת ברכת הזימון בעשרה בָּשָׂם, ויש אומרים שצריך לעמוד בשעת אמירת המילה "אלקינו". ברם, יש מגדולי האחרונים שכתב, שאין צורך לעמוד כלל.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

עוגה שהוסיפו לה לאחר האפיה נשכבה שברכתה 'שהכל' - מה מברכים עליה?

גלידה על גבי עוגה.
ומאפה דק מאוד שנועד רק להחזיק באמצעותו את השכבה שמעליו - יש לברך עליו את הברכה הראויה לשכבה שמעליו בלבד, ולא מזונות, ואף אם נאפו יחד; משום שבאופן זה המאפה 'טפל' לשכבה שמעליו. אולם, אם אוכל את המאפה בנפרד, מברך מזונות [שו"ע קסח, ח, ומשנ"ב מד-מו; בו"מ דרשו, 36-37]

מאכל שאחד ממרכיביו העיקריים הוא מחמשת מיני דגן - חיטה, שעורה, כוסמין, שבולת שועל ושיפון - ברכתו 'מזונות' (או 'המוציא'). אולם, מאפה ממני דגן, אשר הוסיפו לו לאחר גמר האפיה נשכבה עבה, או מילוי, שאין בהם תערובת של מיני דגן - יש לברך על התוספת בנפרד, אלא אם כן מדובר בתוספת מועטה שמטרתה רק להטעים את המאפה, וכדומה, וכגון שכבה דקה של

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפוח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il